

Forn de calç de la Pedralba I i II

Tagamanent

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Vall del Congost, barri de la Pedralba.
Emplaçament Prop de la C-17, al barri de la Pedralba al final del carrer del Brull.

Coordenades:

Latitud: 41.74083
Longitud: 2.26516
UTM Est (X): 438896
UTM Nord (Y): 4621262

Classificació

Número de fitxa 08276 - 115
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Restaurats l'any 2007.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Tagamanent. Plaça de la Vila s/n 08593 Tagamanent.
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez
Data de registre de la fitxa: ds., 07/04/2001 - 02:00

Descripció

Aquestes construccions de caire industrial es troben ubicades en una pendent o petita elevació que s'obre a l'actual C-17, i que s'hi accedeix baixant pel monument del Beat Miró de Tagamanent (final del C/ del Brull). Es tracta de dues estructures de combustió força cobertes per la malesa i la runa i conservades de forma parcial.

La primera és una estructura circular i cilíndrica, que aprofita part del marge d'un petit turó de calcària, mentre que l'altre part és construïda amb pedra i morter, la boca d'accés està en força mal estat, però conserva l'arrancament de tota la cúpula i té una alçada aproximada d'uns 4 metres. Mentre que el segon forn és una excavació cilíndrica i vertical, que aprofita el terreny natural per la seva construcció. D'aquest es conserva part de la porta d'accés al forn i que fa 1'50 m d'amplada, i part de la volta que cobria tota l'estructura. Aquestes dues construccions presentaran les mateixes característiques arquitectòniques. Segueixen el sistema constructiu tradicional dels forns de calç: una planta circular-ovalada que configura una secció troncocònica invertida excavada al sòl, amb les parets interiors cremades per les diverses coccions; amb la boca a la part inferior de l'estructura per recollir les cendres i alimentar el foc.

Observacions:

La seva bona posició geogràfica ens pot fer pensar en algun tipus de producció de caire més industrial. Incorporats a un itinerari interpretatiu de la producció tradicional de la calç i el gel a l'indret de la Pedralba (Parc Patrimonial de la Pedralba). Els forns de calç de la Pedralba es relacionen amb les etapes de construcció del proper casal, antiga "domus" medieval, de la Pedralba.

Història

La construcció del forn es solia fer a l'abric d'un pendent, com s'ha constatat en tots els forns documentats, ja que facilitava el seu procés productiu. D'altra banda la boca del forn es troba a la part inferior del pendent des d'on era més fàcil l'accés, tant per la càrrega i descàrrega de les pedres com pel seu posterior transport i alimentació del forn. L'ús de la calç com element constructiu, barrejat amb sorra i aigua o sola, ha estat utilitzat, des de sempre, de forma tradicional. Aquest tipus d'activitat s'ha d'associar amb la presència de calcita com a matèria primera. Per la zona de Tagamanent aquesta pedra calcària, al ser molt abundant va ser durant molt temps tractada per esdevenir calç, un d'aquests mateixos forns està excavat sobre calcària. Aquest procés s'iniciava amb l'extracció de la pedra, que un cop col·locada dins el forn i a alta temperatura, esdevenia pols. La calç resulta de calcinar la pedra calcària, molt rica en carbonat calci i que un cop sotmesa a una temperatura de 900° o 1000 ° C, s'obté la calç. Quan aquesta substància surt del forn es presenta en terrossos d'òxid de calci de color rosat, que tradicionalment es coneix com a calç viva o calç de terrós i; la seva posterior manipulació permetrà que en la construcció s'utilitzi la calç en pasta o la calç en pols, les dues com a modalitats de l'hidròxid de calci. Les semblances arquitectòniques i la proximitat d'aquestes dues estructures fa que siguin indisociables i els hi adjudiquem el mateix període cronològic. Aquestes construccions solen estar ubicades en entorns rurals. Possiblement aquests forns s'haurien de relacionar amb un ús temporal i de caire esporàdic i concret com seria la construcció o remodelació d'una masia, la mateixa Pedralba? o una intervenció arquitectònica important, com l'arrencament d'alguna obra pública. La manca d'elements materials visibles fa que sigui molt difícil la seva datació, per criteris generals se'ls hi ha atribuït una cronologia a partir del segle XVII, i sobretot XVIII, perdurant fins a mitjans del segle XX.

Bibliografia

CARBONELL, M.C.; DIAZ, M. (2000). Memòria de l'excavació arqueològica en el forn de calç de l'E.S. CEPSA, carretera tp-2031 (tram Tarragona-Sant Pere i sant Pau). Tarragona, Tarragonès.IPEC-Montseny

(1998). N. 2450 (MONT-1058). MORO, A (1993). Memòria de l'excavació d'urgència al forn de calç de Can Montllor (Terrassa, Vallès Occidental). ROSELL, J. SUBIRATS, M. (1987) La producció de la calç ahir. Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona. Barcelona.

